

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 9.X 1968.

Franzoni c/a Cie d'assurances
La Métropole et Monjo

Špediter - Zastara zahtjeva prema špediteru - Ako je šteta na stvari koju je špediter preuzeo u svrhu otpreme nastala prije nego li je stvar ukrcana na brod, špediter se ne može pozivati na jednogodišnji zastarni rok koji vrijedi za bro-
dara

Za vrijeme povlačenja Francuza iz Alžira jedan francuski državljanin povjerio je na otpremu špediteru svoj automobil. Špediter je automobil, u očekivanju ukrcanja na brod, ostavio na javnom putu bez zaštite i automobil je ukraden. Vlasnikov osiguratelj je vlasniku nadoknadio štetu, pa tuži špeditera da mu nadoknadi isplaćenu osigurninu.

Drugostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a Kasacija je tu presudu potvrdila iz slijedećih bitnih razloga:

Špediter ističe prigovor zastare. Nesporno je, kaže, da se u kopnenom prijevozu špediter može, u svoju korist, pozivati na zastarni rok koji vrijedi za vozara. Prema tome isto načelo mora vrijediti i za pomorske prijevoze. Ovaj prigovor sud nije prihvatio. U ovom slučaju je nesporno da se šteta dogodila prije početka prijevoza. Prema tome se ni špediter ne može pozivati na zastarni rok koji vrijedi za brodara.

(DMF 1969, str.139)

B.J.

Bilješka.- Iz obrazloženja gornje presude proizlazilo bi da bi se špediter mogao pozivati na rok zastare koji vrijedi za brodara da je šteta nastala za vrijeme prijevoza morem. Ovo načelo je sa stajališta francuskog prava logično budući da špediter, za razliku od našeg prava, odgovara za rad bro-
dara. Ako odgovara za njegov rad, što znači da se u odnosu na sukontrahtenta postavlja u svojstvu vozara, proizlazi da ima ne samo sve dužnosti, nego i sva prava koja pripadaju voza-
ru, pa tako se na njega primjenjuju vozarovi zastarni rokovi. U našem pravu je ova situacija drukčija. Špediter, kao što je poznato, za vozarov rad, izuzevši krivnju u izboru i tzv. jamstvo "del credere", ne odgovara. Prema tome se ne može ni pozivati na zastaru koja vrijedi za vozara, već se ona prosudjuje na temelju ugovora koji proizlazi iz špe-
ditorskog posla, tj. ugovora koji regulira isključivo odnose između špeditera i njegovog komitenta. Špediter se, po našem pravu, neće moći pozivati na vozarov zastarni rok ni u

slučajevima kod kojih odgovara za vozarov rad. Špediterova odgovornost njegovom komitentu u ovim slučajevima ne temelji se na tome da on ulazi u vozarovu pravnu sferu, već bilo na njegovoj krivnji, bilo na zakonskoj obavezi koja špeditera tereti iz špediterovog posla, a temelji se na posebnom pravnom naslovu, a ne na njegovoj načelnoj odgovornosti za vozarov rad. Dakle i u ovim slučajevima špediterova odgovornost osniva se na ugovoru o špediciji, kao na posebnom pravnom naslovu, u odnosu na vozarov rad, pa se i zastara iz toga odnosa regulira prema propisima koji normiraju špediterski posao.

B.J.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 4.XI 1968.

Comptoir général de transports c/a
Sté algérienne de transports Mitjaville-
Gondrand i Cie d'assurances La Nationale

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Primaočev protest - Ako je primalac uložio protest nakon izmaka propisanog roka, on mora dokazati da je teret primio onako kako on tvrdi u protestu - Ovo može dokazati i carinskim ispravama iz kojih proizlazi koliko je tereta iskrcano iz broda

Brodar je primio na prijevoz 1.800 hektolitara vina. Vino je bilo smješteno u brodske cisterne, a ukrcano je u Oranu i iskrcano u luci Séte. Brodar je izdao čistu teretnicu. Teret je iskrcan u luci odredišta 13.IV 1963. pod nadzorom carinskih organa i ustanovljeno je da nedostaje 53,80 hektolitara vina. Unatoč okolnosti što se radilo o vidljivom manjku, primalac je brodaru uložio protest tek 16. IV.

Apelacioni sud je brodara obvezao na naknadu štete.

Protiv ove presude brodar se žalio. Kasacioni sud je potvrdio drugostepenu presudu iz slijedećih bitnih razloga:

Nesporno je među strankama kada je teret iskrcan i vrijeme predaje protesta. Isto tako stranke nisu prigovarale nalazu carinskih organa. Na temelju ovih nespornih činjenica drugostepeni sud je zaključio da zakašnjenje ulaganja protesta prouzrokuje dvije pretpostavke: da šteta nije nastala za vrijeme prijevoza morem, te da je šteta nastala nakon preuzimanja tereta. Prihvaćajući ovo stajalište Kasacija zaključuje da je u ovom slučaju tužitelj-primalac dokazao da je robu primio u količini kako on to tvrdi u pro-